

PYPEĆ (20) *sb m*

Teksty nie oznaczają é.

sg N pypeć (11). ◊ *G* pypcia (3). ◊ *D* pypciowi (2). ◊ *A* pypeć (3). ◊ *I* pypci(e)m (1). ◊ [pl *A* pypcie.]
Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (dwa z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

1. *Śluz, według dawnej medycyny jedna z czterech zasadniczych cieczy ustrojowych (15)* : Czwarła wilgość Pypeć: Łáćinśkie/ Pituita: Greckie/ Flegmá: wilka á źimna/ podobná Wodźie: ma łwe mieyftce/ w Pęchyrzu/ á oddech iey/ Vftá. *SienLek* 28v, 30, S[ss]2, S[ss]4v, Vuu2, Vuu4.

W połączeniach szeregowych (2): Kolerá Pypeć/ Melánkolia. álbo czarna żońć. *SienLek* 41 marg, Vuu2.

Szereg: »pypeć albo flegma« (7): Pypeć álbo Flegmę ty rzeczy mnożá/ żyłafté mięfo/ iáko nogi źwierzęce/ łkorá/ mozg/ płuce łzpik/ Skopowe mięfo *SienLek* 9v; Komu lepak pánuie Pypeć/ álbo flegmá mokra á źimna/ Tácy ludzie bywáią tłuści/ leniwi/ niedowćipni *SienLek* 29v, 24v, 29, 41, 41v, Vuu4.

2. *Choroba drobiu: zgrubienie na języku; pituita BartBydg, Mącz, Cn (5)* : *BartBydg* 116b; Singultus gallinarum, Gdakánie álbo pisk/ álbo chrapienie gárdłem od pypciá. *Mącz* 395a, 301b; *SienLek* 192, Aaaav; [Niemoc z pypciá kurom się przydawa/ to ieft łkorka biała koniec ich ięzyká zárańzczáiąca. *Cresc* 1571 583 (*Linde*); *Volck* Xxxv].

[*Zwrot*: »pypcie zdzierać«: Pypcie tak im [*tj. młodym pawiętom*] ździerać mařz iako kurom y inřze niedořtátki tákieř vzdrawiay. *Cresc* 1571 577 (*Linde*).]

[*Przen*:

Zwrot: »zedrzeć pypeć«: Non rete accipitri tenditur neque miluo Komuřz zedrzeć pypeć iedno vbogiemu/ Panći łie odeymie łwemu. *TerentMatKęt* S5.]

Synonimy: 1. *flegma, pituita, wozgrza.*